

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

ПЛАН ЗА СЪВМЕСТНО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН

Проект СВ005.2.12.075: "Ревитализация на изоставени сметища" е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на Център за образование и научно сътрудничество "Максима" и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган и Националния орган на Програмата.

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Контекст на разработване на Плана.....	3
2. Обхват и описание на общите природни ресурси	3
2.1. Планината Странджа.....	3
2.2. Дервентски възвишения	4
2.3. Лонгозните гори в Странджа	4
3. Специфика на защитените природни територии в трансграничния регион	4
3.1. Защитени природни територии и зони на територията на област Ямбол.....	4
3.2. Природни ресурси и защитени територии в турската част на трансграничния регион.....	5
4. Изводи, направени на база осъществени проучвания	7
5. СЪВМЕСТЕН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ	8
5.1. Концепция - краткосрочна и дългосрочна визия за по-добро опазване на природните ресурси	8
5.2. SWOT анализ.....	9
5.3. Приоритети за управление и опазване на защитените територии в трансграничния регион	12
5.4. Дефиниране на целите. Стратегически и оперативни цели	13
5.4.1. Цел и задачи на плана	13
5.4.2. Стратегически и оперативни цели.....	13
6. План за действие.....	14

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

1. Контекст на разработване на Плана

Планът за съвместно управление на защитени територии в общия трансграничен регион („Планът“) е разработен в изпълнение на Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”, съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Турция.

2. ОБХВАТ И ОПИСАНИЕ НА ОБЩИТЕ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

2.1. Планината Странджа

Странджа е планина в Югоизточна България (Бургаска и Ямболска област) и Европейска Турция. Близко е до българското Черноморие. Странджа е разположена в източната част на историко-географската област Тракия. На север се простира до Бургаската низина, на североизток и изток до Черно море, на югозапад до Източнотракийската равнина. На северозапад се свързва с Бакаджиците (в района село Стефан Караджово) и Дервентските възвишения (в района на село Странджа). Дължината ѝ от северозапад на югоизток е около 125 km, а ширината ѝ достига до 65 km. Общата площ на планината е около 10 000 km², от които на българска територия са около 35%, а на турска – 65%.

Горите са от южноевксински тип, формирани от източен горун, източен бук и благуна с подлес от лавровидни храсти (странджанска зеленика и други) и субевксински гори от благуна, цер и източен горун. **Флората** на планината е от **1665 вида**, като има десетки реликтни и ендемични растения. Растенията, които растат в Странджа, са: **бор, смърч, ела и др.** **Фауната** има **99 ендемични вида** безгръбначни животни, а гръбначната ѝ фауна е най-богатата в българска защитена територия – **263 вида**. Фауната на Странджа се характеризира с висок процент на Средиземноморски, суб Средиземноморски и Малоазийски видове. Те са широко разпространени в ниските и средно високите части на планината. За високите части са характерни главно Евро-Сибирски видове. **Бозайници** - В планината се срещат 82 вида бозайници. От тях преобладава едрият дивеч: **сърна, благороден елен вълк, дивата свиня, чакалът, лисица, язовец, бялка и др.** **Популацията на видри във Велека е най-добре запазената в Европа.** Шест вида са включени в Червената Книга на България, а един вид – **тюленът монах** – в Световната Червена Книга. Много е вероятно бозайниците в Странджа да надвишат 82 вида, защото пещерите са само частично проучени. От едрите бозайници са характерни **чакалът, вълк, дива свиня, сърна, дивя котка, зайци, от малките – сивото хомяче (Cricetus migratorius, degree type).** **Видовете птици** гнездят в парка, но могат да се видят много повече от тях. По време на миграцията, огромни **групи щъркели, пеликани и орли** летят над парка и по крайбрежието.

На територията на планината се намира **Природен парк „Странджа“**. На територията на парка има **5 природни резервата, 14 защитени местности и 8 природни забележителности.**

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

2.2. Дервентски възвишения

Дервентски възвишения са в Югоизточна България (около 40%), област Ямбол и Европейска Турция (около 60%). Простират се от запад на изток на около 50 км, а ширината им общо на българска и турска територия е също около 45 – 50 км. Разположени са между Сремския пролом на река Тунджа на запад и долините на реките Поповска (ляв приток на Тунджа) и Ченгерлидере (десен приток на Ергене в Турция) на изток, които ги отделят от планината Странджа, а в района на българското село Странджа (село) се свързват с нея. На север и на юг междудолинните им ридове се простират съответно до Елховското поле и Одринската низина в Турция. Районът е местообитание за около **120 вида птици**, от които **25 са включени в Червената книга на България**.

2.3. Лонгозните гори в Странджа

Лонгозните гори имат уникален характер, който произтича от състава и структурата на горската растителност и специфичните условия, при които тя вирее. Гората, която се намира в турската част - до **турското градче Инеада**, прилича на някакъв скрит рай със своите вековни и внушителни дървета, изменящи се спрямо сезона езера, които водят постоянна битка за територия с морето, както и със стотиците видове водолюбиви птици, които избират мястото за почивка по време на своите многокилометрови годишни миграции.

3. Специфика на защитените природни територии в трансграничния регион

3.1. Защитени природни територии и зони на територията на област Ямбол

3.1.1. Защитени зони

- ♣ **BG0002026 Дервентски възвишения** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0002066 Западна Странджа** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0000218 Дервентски възвишения 1** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000219 Дервентски възвишения 2** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0002094 Адата - Тунджа** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0000402 Бакаджиците** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000513 Войнишки Бакаджик** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000420 Гребенец** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000217 Ждрелото на река Тунджа** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0002028 Комплекс Странджа** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0000196 Река Мочурица** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERSwww.ipacbc-bgtr.eu

- ♣ **BG0000427 Река Овчарица** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000192 Река Тунджа 1** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000195 Река Тунджа 2** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000212 Сакар** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0002021 Сакар** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0000401 Свети Илийски възвишения** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000198 Средецка река** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0000205 Стралджа** /Категория: 33 по директивата за местообитанията/
- ♣ **BG0002027 Язовир Малко Шарково** /Категория: 33 по директивата за птиците/
- ♣ **BG0002023 Язовир Овчарица** /Категория: 33 по директивата за птиците/

3.1.2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, съгласно Регистър на защитените територии и защитените зони в България

- ♣ **БАЛАБАНА** (Код в регистъра: 17) / Категория: Поддържан резерват
- ♣ **БЛАТОТО** (Код в регистъра: 11) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ВЕСЕЛИНОВСКА ГОРА** (Код в регистъра: 178) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ГОРНА ТОПЧИЯ** (Код в регистъра: 12) / Категория: Резерват
- ♣ **ДЕБЕЛАТА КОРИЯ - с. ТЕНЕВО** (Код в регистъра: 55) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ДОЛНА ТОПЧИЯ** (Код в регистъра: 18) Категория: Поддържан резерват
- ♣ **ДРЪНЧИ ДУПКА** (Код в регистъра: 232) / Категория: Природна забележителност
- ♣ **ЖДРЕЛОТО НА РЕКА ТУНДЖА** (Код в регистъра: 452) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ИВАН ГЪОЛ** (Код в регистъра: 10) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ЛОНГОЗИТЕ** (Код в регистъра: 502) / Категория: Защитена местност
- ♣ **НАХОДИЩЕ НА ВАГЕНИЦОВА МЕТЛИЧИНА** (Код в регистъра: 547) / Категория: Защитена местност
- ♣ **НАХОДИЩЕ НА МРАЗОВЕЦ В М. ОРМАНА** (Код в регистъра: 487) / Категория: Природна забележителност
- ♣ **Находище на Наделенолистно великденче - Лесово** (Код в регистъра: 548) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ПТИЦИТЕ** (Код в регистъра: 497) / Категория: Защитена местност
- ♣ **ТЕТРОЛИКА** (Код в регистъра: 499) / Категория: Природна забележителност
- ♣ **ТЪРНАВСКИ БАКАДЖИК** (Код в регистъра: 556) / Категория: Защитена местност

3.2. Природни ресурси и защитени територии в турската част на трансграничния регион

Обявени са редица защитени територии като национални паркове, природни паркове, Рамсарски места и др. и през последните няколко години броят им се увеличава. В Турция за защитени са обявени **41 национални парка** (898 044 ha), **31 природни територии** (46 575 ha), **34 природни парка** (79 299 ha), **103 паметника на природата** (5 541 ha), **14 територии** (1 211

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

254 ha), **81 територии за защита на дивеч** (1 201 285 ha) и **13 Рамсарски места** (203 762 ha). От 2000 г. насам делът на защитените територии с различен статут в общата площ на страната се е увеличил от 4% до около 6%.

Във **Вилает Къркларели** има две защитени територии: **резерват Кастура Кьорфезь**, където от интерес е популацията от черен бор и резерватът на **ез. Сака**.

По брега на Черно море преминава Виа Понтика/Северна Анатолия, който пресича и територията на Вилает Къркларели.

Националният парк ез. Гала се намира на територията на Вилает Едирне. Той се явява влажна зона (Клас I по МСЗН) и заема площ от 2 369 ha. В парка живеят 111 вида птици, много от които са изключително редки и застрашени. В ез. Гала в устието на р. Марица има 6 растителни формации. В района има 5 горски природни резервата, както и други 5 влажни зони със същия статут (Клас I по МСЗН).

В допълнение към ез. Гала мястото, където се намират и езерата Гьолбала и Егрибуюк е около 1 500 ha и е обявено за влажна зона - природен обект от Клас I (Решение № 4218 от 25.09.1997 г. на Съвета за опазване на културните и природните ресурси на Едирне към Министерството на културата).

3.2.1. Планината Странджа

Изискванията за опазване на Странджа, която е една от петте най-значими зони в Източна Европа, са много важни. Регистрирани са 345 нови растителни видове. Съществуват 1 377 вида растения. 14 вида са добавени във фауната на Тракия и 16 вида са записани.

3.2.2. ИНЕАДА

Инеада или Игнеада е малък град, център на община в околия Малък Самоков, вилает Лозенград (Къркларели), Турция. Инеада включва комплекс от **влажни гори ("лонгози")**, бластисти територии и мочурища, формиран след пясъчен насип на брега на Черно море, с дължина 10 км. и дълбочина 300 метра. Това е естествена преграда за реките, вливащи се в Черно море от Странджа на запад (по-специално реките Чавушдере и Буланъкдере), което води до появата на растителност, характерна за дюните върху самия пясъчен насип и мозайка от влажни гори и хабитати в слабо отводняващото се местообитание зад насипа.

3.2.3. Лонгозни гори Национален Парк Инеада

Районът се намира в близост до курортното градче Инеада на Турското Черноморие – уникалните странджански лонгозни гори край езерото Сака до Инеада са един великолепно запазен биосферен резерват, който през 2007 г. бе официално обявен за Национален парк. Тук има пясъчни дюни, влажни зони, езера, лонгозни гори, ако добавим и сухите гори, това са пет различни екосистеми препълнени с живот.

Потоците вода, които се стичат от планините преди да се влеят в морето, образуват езера или блата на самия черноморски бряг. Поради огромните пясъчни дюни пред езерата, водата в тях не може да се влее в морето, те се препълват вследствие на дъждовете през пролетта и се

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

оттичат в земята към вътрешността. **Тези наводнени райони, наречени лонгоз, представляват екосистема, различна от всяка друга езерна или горска екосистема.** Нивото на водата се запазва значително през всеки от четирите сезона, а киселинните почви, богати на органични вещества, допринасят за увеличаване на биологичното богатство на лонгозната гора, която се развива подобно на тропическата. В този район има три отделни лонгозни области – **езерото Ерикли, езерото Мерт и езерото Сака.**

3.2.4. Езерата на Инеада

Езерата в границите на Инеада са известни с множеството видове риби и богата на кислород атмосфера. Въпреки че в околностите на Инеада има 7 езера, най-важните са Мерт, Хама, Ерикли и Сака. Известно е, че в лагуните на Инеада, в езерата и в потоците във влажната част живеят около 30 вида риби, а според Бернската конвенция 8 от тях са описани като „видове, които се нуждаят от защита“. Това са уклей, късомуцунаста игла, речно попче, распер, блескавец, лъчеперка, горчивка и скобар. Измежду езерата Мерт е с най-голямо разнообразие на риба. Езерата Хамам и Педина също могат да бъдат определени като хабитат на птици, диви патици и лебеди, мигриращи от България, Русия и река Дунав.

Лонгозните гори са изцяло наводнени през зимата и пролетта, със смесен флористичен набор от различни видове дървета високи от 8 до 15 метра. Тъй като алувиалните наносни почви се отличават с по-интензивна дейност на микроорганизмите, горите и другите растения в региона започват вегетационния си период по-рано от растенията в други райони. Защитата на хабитата на тези гори е от решаващо значение.

Лонгозните гори Инеада са една от т. нар. „горещи точки“ на територията на **Турция**, които се нуждаят от предприемане на незабавните действия за защита, тъй като са пряко засегнати от проблеми от екологичен характер.

4. ИЗВОДИ, НАПРАВЕНИ НА БАЗА ОСЪЩЕСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ

4.1. Изследване на нуждите и информираността относно опазването на околната среда в региона (България)

Основните изводи, направени в рамките на това проучване, могат да бъдат дефинирани, както следва:

- ♣ Самооценката на респондентите относно тяхната обща информираност за политиката за опазване на околната среда на национално и местно ниво е по-скоро ниска – по-малко от половината се определят като информирани в някаква степен, а само 3% смятат, че са добре информирани, също така около ¼ заявяват, че въобще не са информирани по темата.
- ♣ Анкетираните се затрудняват да дадат оценка за това как контролните органи в сферата на околната среда и местната власт изпълняват функциите и какъв е техния принос към състоянието на околната среда

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

- ♣ Налице е категорична увереност, че отговорността за чистотата съвсем не е само на институциите, а основно на гражданите (86%). Осъзнаването на този факт може да се приеме за добра предпоставка за разгръщане на кампания и надграждане на информираността в тази насока, респективно повишаване на осъзнатостта и постигане на позитивна промяна в поведението на гражданите.
- ♣ Информираността за различни аспекти на генерирането, събирането, извозване, складиране и третиране на отпадъците като цяло е ниска. Максимум 1/5 разполагат с практическа информация къде в близост могат да предадат/изхвърлят законно определен тип отпадъци, като за растящото към момента във всяко домакинство електронно и електрическо оборудване, информираност може да се каже, че практически липсва.
- ♣ В територията на анкетираните лица почти липсват практики на разделно събиране на отпадъците – 92% не събират разделно.

4.2. Проучване за предотвратяване на незаконни дъмпинги и тяхното въздействие върху развитието на бизнеса и търговският живот (Турция)

Ключовите изводи, констатирани в рамките на изследването и служещи като основа са за изготвянето на настоящия План, са следните: отчетена е липса на достатъчна информираност по отношение на нуждата и процеса на разделно изхвърляне на отпадъците, което е от ключово значение за последващото им рециклиране, но наред с това се наблюдава положителна нагласа по отношение необходимостта от обучение и повишаване на осведомеността. Тук силно впечатление правят резултатите от отговорите на въпроса „Сортиране на боклуците преди да се хвърлят“, на който 90% от анкетираните са отбелязали „НЕ“.

Много е важно да се осведоми населението в региона, за да се рециклират животински отпадъци или да се използват за други цели. В селището, където земеделското население има много значителен дял, оползотворяването на селскостопански и битови отпадъци ще създаде значителна икономическа печалба. Съществува потенциал за активно сътрудничество с местната общественост по отношение на незаконните дъмпинги.

Анализът на резултатите от тези дейности, в контекста на настоящия Съвместен план, показват, категоричната необходимост от повишаване на информираността на населението и в двата гранични региона по отношение на проблематиката с опазване на околната среда и природните ресурси и в частност разделно изхвърляне на отпадъци, което от своя страна е съществена предпоставка за устойчиво опазване на околната среда и в частност на защитените територии в региона.

5. СЪВМЕСТЕН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ

5.1. Концепция - краткосрочна и дългосрочна визия за по-добро опазване на природните ресурси

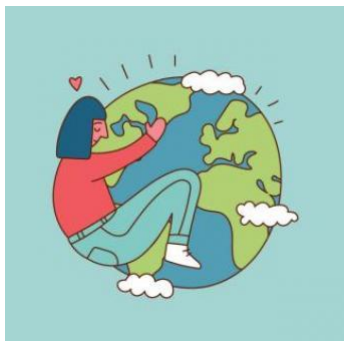

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Основните цели на Плана са свързани с постигането на хармонично, балансирано и устойчиво развитие на защитените територии в трансграничния регион, предпоставка за запазване на биологичното разнообразие, подобряване на качеството на околната среда и респ. качеството на живот на местното население. Процесът на планиране на трансгранично ниво търси баланса между различните аспекти на развитието (екологичен, териториален, икономически и социален) и между различните териториални общности, институции и социални групи. Съвместният план за управление цели да се превърне в един от

основните инструменти за защита и опазване на наличните природни ресурси, запазване на постиженията, където ги има, и подобряване на екологичното състояние в областите, където е необходимо.

Тази стратегия по същество представлява концепция за нагледно трасиране за постигане на бъдеща визия като бъде използвана схема от стратегически цели, които са свързани с приоритетите на стратегическите документи на местно, национално, регионално и европейско ниво в сферата на опазване на околната среда и в частност на защитените територии. Стратегическите цели следва да бъдат базирани на развитието на основните фактори за устойчивост на съвместните форми на опазване на околната среда и в частност на защитените територии в двата региона.

ВИЗИЯ – „За по-добро бъдеще в трансграничния регион“: устойчиво развитие на защитените територии, посредством съхранение и опазване на ценния природен капитал и биологичното разнообразие, в тясна взаимовръзка с икономическия растеж и социалното благополучие и укрепване на изконната връзка на обществото с обкръжаващата го природа.

Така формулираната визия отразява виждането за развитие на трансграничния регион, съобразено с наличния природен потенциал при отчитане на интересите на местното население, като тя може да се постигне чрез формулирането на адекватни цели и съответстващи на тях дейности и мерки за съхраняване и подобряване на състоянието на околната среда с приоритет върху защитените територии в региона.

5.2. SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
ОБЛАСТ ЯМБОЛ	
♣ Съхранена в относително добро състояние природна среда ♣ Наличие на защитени територии и зони, богато биоразнообразие и уникални и ценни екосистеми и културно-историческо наследство	♣ Местно замърсяване на околната среда, в т.ч. замърсяване на подземните води с фосфати и нитрати ♣ Влошено екологично състояние на водните ресурси на територията на областта

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

♣ Наличие на хармонизирана със законодателството на ЕС нормативна и подзаконова уредба ♣ Наличие на стратегически и програмни документи на национално ниво в областта на околната среда ♣ Липса на значими производства, замърсяващи околната среда ♣ Положително отношение на местните власти към привличане на инвеститори ♣ Наличие на Регионална система за управление на отпадъците – регион Ямбол, в която се депонират отпадъците на пет общини- Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа, изградена по проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Ямбол – Първа фаза“, реализиран по ОП „Околна среда 2007-2013“ и предстояща за реализация втората фаза на проекта с изграждане на компостираща и сепарираща инсталации с цел намаляване общия обем на депонираните отпадъци, тяхната повторна употреба и рециклиране, както и извличане на полезна суровина от смесения битов отпадък.	♣ Липса или недостатъчна изграденост на инфраструктура за събиране и пречистване на отпадъчните води ♣ Тежест на природните бедствия, причинени от съчетание на няколко опасности, като суши, екстремни температури, горски пожари и наводнения ♣ Природна уязвимост на видовете и местообитанията (Сукцесии, междувидова конкуренция, изолация и др.) ♣ Неефективно сътрудничество при управлението на природните ресурси и недостатъчна координация за целите на опазването на околната среда; защитените територии не са достатъчно включени в устройството на региона ♣ Незадоволително ниво на информационно осигуряване на процесите, свързани с управление на отпадъците ♣ Браконьерство ♣ Практики в земеделието, селското, горското и ловното стопанство, включващи използване на химикали и препарати ♣ Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци. Наличие на незаконни сметища ♣ Неинформираност на населението относно значимостта на опазването на околната среда за качеството на живот на хората; неинформираност относно защитените територии и зони в региона и начина за тяхното опазване и защита ♣ Ниска енергийна ефективност и високата зависимост от изкопаеми горива. Продължава тенденцията за увеличаване на количеството твърди горива за битово отопление ♣ Съществуваща практика за палене на стърнищата ♣ Липса на достатъчно финансови средства в областта на опазване на околната среда и в частност на защитените територии ♣ Инвеститорите не са запознати достатъчно или подценяват изискванията на законодателството в областта на опазване на биологичното разнообразие
--	---

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

	♣ Неблагоприятни демографски тенденции: намаляване на жителите на областта, застаряване на населението особено в селските райони и обезлюдяване на населените места;
ОБЛАСТ КЪРКЛАРЕЛИ	
♣ Благоприятни природни условия ♣ Изключително растително и животинско разнообразие и значителни водни ресурси в горските територии ♣ Богати горски екосистеми, в добро здравословно състояние, наличие на плодородни земи ♣ Природният резерват Странджа е разположен в областта ♣ Квалифициран персонал в горската администрация ♣ Има горски територии, които са включени в мрежата за опазване на природата - резервати, защитени територии, Касатура, Сака ♣ Наличието на университети и научни институции	♣ Липса на образованост относно опазването на природата ♣ Липса на информираност за възможностите за опазване в развитието ♣ Липса на участие в регионалното планиране ♣ Неправилна употреба и унищожаване на обработваема земя ♣ Липса на рекултивационни дейности в застрашените територии ♣ Местно замърсяване на околната среда, в т.ч. замърсяване на подземните води с фосфати и нитрати ♣ Тежест на природните бедствия, причинени от съчетание на няколко опасности, като суши, екстремни температури, горски пожари и наводнения ♣ Липса на канализационни системи в повечето малки общини ♣ Ерозия, нарушения върху ландшафта, увреждане на условията на местообитанията ♣ Браконьерство ♣ Ниска енергийна ефективност и високата зависимост от изкопаеми горива
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
ОБЛАСТ ЯМБОЛ	
♣ Ефективно усвояване на европейските фондове в сектора на околната среда ♣ Многофункционално и устойчиво ползване на потенциала на природните ресурси, ландшафтното и биологичното разнообразие ♣ Подобряване на квалификацията и познанията на работещите в сектора ♣ Формиране на екологосъобразно поведение и навици сред населението, особено сред подрастващите ♣ Обществени нагласи в подкрепа на усилията за	♣ Все по-чести природни бедствия (в т.ч. наводнения, суши пожари и др.) вследствие на изменението на климата ♣ Намаляване на валежите през лятото (недостиг на вода) и покачващи се температури ♣ Постепенна промяна на климатичните условия ♣ Съществуващи рискове от наводнения и заливане на терените в близост до р. Тунджа. ♣ Растящ натиск върху околната среда вследствие на урбанизация, интензификация на земеделието, транспорта и др.

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

опазване на околната среда - Наличие на добри предпоставки за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда - Богатото биоразнообразие и наличие на защитени територии и зони и уникални и ценни екосистеми са предпоставка за развитието на познавателен, еко, орнитоложки туризъм и фото и хоби туризъм - Повишаване информираността на населението чрез въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение	- Неефикасно управление на водните ресурси и защита против наводнения - Разрастване на незаконната сеч и браконьерството - Слаба професионална адаптивност и професионална квалификация на заетите в сектора, несъобразена със спецификата на отрасъла и изискванията на пазара на труда - Неефективно използване и управление на благоприятни природни условия и ресурси за подобряване на потенциала за развитие - Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС - Антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените територии
ОБЛАСТ КЪРКЛАРЕЛИ	
- Богато разнообразие на екосистеми и биологично разнообразие - Възможности за използване на международни програми и проекти на ЕС - Обмен на добри практики с държавите-членки на ЕС - Многофункционално и устойчиво използване на потенциала на природните ресурси, ландшафта и биоразнообразието	- Кариерите и мините в Странджа - Прекомерен дърводобив в определени горски територии, в резултат на неадекватна и недостатъчна горска инфраструктура - Все по-чести природни бедствия (в т.ч. наводнения, суши пожари и др.) вследствие на изменението на климата - Намаляване на валежите през лятото (недостиг на вода) и покачващи се температури - Постепенна промяна на климатичните условия - Риск от незаконна сеч и браконьерство - Липса на участие в регионалното планиране - Липса на междуведомственото сътрудничество и ресурси - Инвестиционни заплахи: кариери, проект за атомна електроцентрала край Инеада

5.3. Приоритети за управление и опазване на защитените територии в трансграничния регион

- Приоритет 1** – Запазване на добро екологично състояние на защитените територии, описани в настоящия план, като значими за опазването на биологичното разнообразие
- Приоритет 2** – Устойчиво ползване на ресурсите на защитените територии – предпоставка за подобряване качеството на живот на местните общности, техния поминък и важен подход към ограничаването и адаптацията към глобалните промени в климата

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

- ♣ **Приоритет 3** – Ограничаване на неблагоприятни фактори с антропогенен характер, които въздействат върху защитените територии като екосистеми
- ♣ **Приоритет 4** – Повишаване на обществената информираност и екологично самосъзнание за подкрепа за опазването, поддържането и възстановяването на защитените територии.

5.4. Дефиниране на целите. Стратегически и оперативни цели

5.4.1. Цел и задачи на плана

Обща цел - Да осигури основа за планирането и изпълнението на дейности по съвместно управление на защитени територии в трансграничния регион

Конкретни задачи

- ♣ Да актуализира информацията за състоянието на защитените територии с приоритетно значение в трансграничния регион, включително тяхната природозащитна значимост и основни характеристики
- ♣ Да оцени заплахите за защитените територии, като чувствителни екосистеми и върху отделни характерни видове и местообитания
- ♣ Да идентифицира добри практики в областта на управление и опазване на природни ресурси
- ♣ Да идентифицира необходимите мерки за опазване на защитените територии, както и източниците на финансиране за реализирането им

5.4.2. Стратегически и оперативни цели

- ❖ **Стратегическа цел 1:** Опазване и съхранение на природните местообитания и биологичното разнообразие в защитените територии в трансграничния регион
- ❖ **Стратегическа цел 2:** Постигане на оптимален баланс между екологичната функция на горите в трансграничния регион и тяхната способност дългосрочно да предоставят материални ползи и услуги и повишаване ролята им за осигуряване на икономически растеж в региона и устойчиво териториално социално-икономическо развитие
- ❖ **Стратегическа цел 3:** Ефективно управление на защитените територии, включени в Натура 2000 и други защитени територии в трансграничния регион
- ❖ **Стратегическа цел 4:** Формиране и надграждане на екологична култура и екологично съзнание и информираност на гражданите в трансграничната област като предпоставка за устойчиво развитие на защитените територии и опазване и съхранение на природните ресурси
- ❖ **Стратегическа цел 5:** Развитие на зелената инфраструктура с оглед опазването и възстановяването на екологичното равновесие, съхранение на биологичното разнообразие и опазване на околната среда в комбинация с увеличаване на икономическите и социалните ползи от естествените функции на екосистемите

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

- ❖ **Стратегическа цел 6:** Подобряване качеството на околната среда в трансграничния регион, посредством създаване на трансгранична мрежа за съвместни действия за намаляване или предотвратяване на негативните последствия от човешката дейност

За реализацията на стратегическите цели и приоритети са формулирани **12 оперативни цели:**

- ♣ **Оперативна цел 1:** Усъвършенстване на системата за планиране и осъществяване на дейности, свързани с опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие в трансграничния регион
- ♣ **Оперативна цел 2.** Опазване и повишаване устойчивостта на лонгозните екосистеми. Оптимизиране на управлението и стопанисването на лонгозните гори с цел тяхното опазване и възобновяване
- ♣ **Оперативна цел 3.** Опазване на биоразнообразието с цел повишаване устойчивостта на лонгозните екосистеми. Опазване на дивеча, птиците и рибата, които обитават лонгозната екосистема и техните местообитания
- ♣ **Оперативна цел 4.** Повишаване на ефективността на превенцията на горските пожари и борбата с незаконните действия в горите
- ♣ **Оперативна цел 5.** Увеличаване на площта на горите, дървесния запас и запаса на въглерод в горските територии в трансграничния регион
- ♣ **Оперативна цел 6.** Поддържане и развитие на системата за запазване на горските генетични ресурси в Странджа планина
- ♣ **Оперативна цел 7.** Ефективно управление на зоните, включени в Натура 2000 и други защитени територии
- ♣ **Оперативна цел 8.** Осигуряване на устойчиво планиране на дейностите в защитените територии
- ♣ **Оперативна цел 9.** Ефективно усвояване на средства от европейски и международни фондове и програми
- ♣ **Оперативна цел 10.** Популяризиране на защитените територии в трансграничния регион. Повишаване екологичната култура и екологичното съзнание и информираност на гражданите в трансграничната област относно опазването и развитието на биоразнообразието и околната среда
- ♣ **Оперативна цел 11.** Насърчаване на развитието на ЗЕЛЕНА ИНФРАСТРУКТУРА като инструмент за устойчиво развитие на защитените територии в трансграничния регион
- ♣ **Оперативна цел 12.** Опазване на природата и устойчиво управление на защитените територии в трансграничния регион, посредством мерки за намаляване и/или предотвратяване на антропогенните фактори върху околната среда.

6. План за действие

Планът за действие обхваща периода **2021 – 2027 г.** година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални,

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

икономически и технически мерки и практическото реализиране на интегриран подход за опазване на околната среда и компонентите ѝ на територията на трансграничния регион

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1: Усъвършенстване на системата за планиране и осъществяване на дейности, свързани с опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие в трансграничния регион Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 1			
Дейност 1. Интегриране на целите за опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие при планиране на дейностите и управлението на защитените територии в трансграничния регион	Държавни бюджети, Европейски и международни програми	2023 г.	Български институции: Министерство на околната среда и водите /МОСВ/; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, Държавно горско стопанство „Тунджа” Ямбол, Държавно горско стопанство Елхово; Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Разработване и прилагане на методики за систематично	Държавни	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ -

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
събиране, оценка, мониторинг и обмен на данни за биологичното разнообразие в горите на Странджа планина. Мониторингът е необходим за проследяване на изменения и тенденции в състоянието в резултат от конкретни антропогенни въздействия, както и за наблюдение на фоновите изменения в средата.	бюджети, Европейски програми и проекти		Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 3. Осигуряване на адекватен административен капацитет и финансов ресурс за управление и опазване на защитени територии Основните източници на средства за тези цели са с публичен характер – от националния бюджет, както и съ-финансиране по различни финансови инструменти на ЕС	Държавни бюджети, Европейски програми и проекти	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Дейност 4. Преодоляване на съществуващи пропуски в научната информация за защитените територии чрез целеви проучвания и мониторинг За целите на управлението на защитените територии е необходимо да бъдат попълнени пропуските в информацията и да бъдат актуализирани данните за ключовите биотични и абиотични характеристики на екосистемите.	Държавни бюджети, Европейски програми и проекти	2023 г.	гори, НПО Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2. Опазване и повишаване устойчивостта на лонгозните екосистеми. Оптимизиране на управлението и стопанисването на лонгозните гори с цел тяхното опазване и възобновяване Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 1			
Дейност 1. Залесяване. Интродукция на дървесни видове	Държавни бюджети и европейски и международни програми.	2024 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 2. Повишаване на квалификацията на работещите на терена дървосекачи, работниците по извоза на дървесина и съответно управителите на дърводобивните фирми.	Държавни бюджети и европейски и международни	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
	програми.		Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 3. Сечи Възобновителни сечи - системите за сеч да са насочени към: работа около всички дървесни видове, които са с по-малко от 10% участие в състава и са в добро физиологично състояние; поддържане на триетажна структура в насажденията за постигане на оптимални запаси и устойчиви защитни функции; създаване на условия за оптимален растеж на качествените дървета; създаване на условия за естествено възобновяване, където е необходимо за постигане на желаната бъдеща гора; ограничаване извършването на сечи върху големи площи и др. Отгледни сечи - основен принцип при отгледните сечи е целенасочената лесовъдска намеса за постигане на поставените цели: регулиране на състава за запазване на биоразнообразието; подбор на качествени екземпляри от дървесните видове; създаване на благоприятни условия за растеж по височина и диаметър на избраните стъбла и индивидуалното им отглеждане.	Държавни бюджети и европейски и международни програми.	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 4. Семесъбиране от лонгозни дървесни видове с най-добри генетични заложи	Държавни бюджети и европейски и	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
За целта е необходимо да се картират всички ценни насаждения, групи или дори единични дървета от летен дъб и полски бряст. Приоритетът да се насочва и към видовете с ограничено и единично участие в сегашния състав - обикновен габър, полски клен, горскоплодни видове и др.	международни програми.		„Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 5. Въвеждане и прилагане на мерки за борба с инвазивни видове *** Инвазивни (от латински: <i>invasio</i> – нашествие, нападение, набег, насилие, окупация) за определено място са такива видове, които не са естествено разпространени там, а са интродуцирани по един или друг начин и имат тенденцията да се разпространяват до степен да увредят местната екосистема. Изготвяне на инвентаризация на инвазивните видове, които променят или застрашават екологичните характеристики на защитените територии в трансграничния регион (лонгозните екосистеми)	Държавни бюджети и европейски и международни програми.	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3. Опазване на биоразнообразието с цел повишаване устойчивостта на лонгозните екосистеми. Опазване на дивеча, птиците и рибата, които обитават лонгозната екосистема и техните местообитания			

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 1			
Дейност 1. Подобряване на капацитета и координацията между всички заинтересовани страни в областта на ловното стопанство за опазване, подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата в трансграничния регион	Държавни бюджети; европейски и международни програми; програми LIFE	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Опазване на биологичното разнообразие ♣ Разработване на Планове за действие за опазване застрашените популации Тук може да се обърне внимание на популациите на видрата , която поради силно намалялата си численост е вписана в Световния червен списък (от стопанска гледна точка видрата е вредна за рибовъдството, но от екологична гледна точка е вид, имащ своята ниша в природата и спомагащ за поддържането на екологичното равновесие. Броят на	Държавни бюджети; европейски и международни програми; програми LIFE	2024 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
видрите намалява поради замърсяването на водоемите); на световно застрашения ливаден дърдавец ; на черния и белия щъркел , които са популации от европейска величина; на голям маслинов присмехульник – популация от световна величина; особено внимание заслужават и прилепите , които са 25 вида, 13 от които присъстват в Световния червен списък (дългоух, дългопръст и трицветен нощник, южен и малък подковонос, широкоух прилеп и др.).			гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво развитие на горските екосистеми Целта е да бъдат подобрени и увеличени дивечовите и рибните популации на базата на институционални, организационни, научни и други условия за осигуряване на необходимата симбиоза между хората, горите и дивеча, в т.ч. чрез актуализация на законовата и подзаконовата нормативна уредба в областта на ловното стопанство; подобряване на капацитета и координацията между всички заинтересовани страни в областта на ловното стопанство; увеличаване и разнообразяване на дивечовите и рибни ресурси, в т.ч. чрез генетична селекция и интродукция. Тук може да се обърне внимание на популациите на елена и сърната в турската част на Странджа, където поради браконьерство, те са изчезващи видове.	Държавни бюджети; европейски и международни програми; програми LIFE	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 3. Контрол на браконьерските форми на ресурсно ползване в защитените територии	Държавни бюджети;	2021 - 2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Правната рамка, която урежда борбата с браконьерството както в България, така и в Турция, е сравнително ясно и подробно разработена. Много често пропуските в борбата с браконьерството се дължат по-скоро на недостатъчен капацитет на отговорните институции, обществена толерантност и в някои случаи – конфликти на интереси. Засиленият контрол може да включва по-чести и редовни проверки на контролните органи в обектите, описани в настоящия план, както и съвместни проверки с НПО/граждански организации.	европейски и международни програми; програми LIFE		„Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини
Дейност 4. Пространствено и функционално свързване на защитените територии като местообитания Функцията на защитените територии да поддържат богато биоразнообразие, както и други техни екосистемни ползи зависят от тяхната пространствена и функционална връзка със съседни територии, в т.ч. гори и земи с висока природна стойност. Поддържането и възстановяването на тези връзки е залегнало в Закона за биологичното разнообразие, както и в концепцията „Зелена инфраструктура”, която напоследък получава значителна подкрепа на европейско ниво. На практика това включва например възстановяване на свързващи елементи на ландшафта с екосистемни функции, както и възстановяване на точкови зони в района, представляващи важни места за хранене на гнездящите в 33 птици.	Държавни бюджети; европейски и международни програми; програми LIFE	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4. Повишаване на ефективността на превенцията на горските пожари и борбата с незаконните действия в горите Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 2			

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Дейност 1. Извършване на анализ и оценка на резултатите от изпълнението на мерките опазване на горите от пожари	Държавни бюджети; европейски и международни програми;	2022 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Изграждане на единна система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари	Републикански бюджет България; Републикански бюджет по сектори Р. Турция; Европейски програми	2025 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 3. Укрепване на капацитета и подобряване на взаимодействието между институциите по предотвратяване и разкриване на незаконни действия в горските територии	Републикански бюджет България; Републикански бюджет по сектори Р. Турция; Европейски програми	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
			Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 4. Засилване на наблюдението и контрола от страна на местната изпълнителна власт върху дейностите в земеделските територии по време на пожароопасния сезон.	Собствени средства на ДГП, на общините и на други собственици на ГТ; ПРСР, други европейски и международни програми.	2025 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни
Дейност 5. Изработване на програма за превенция, обучение на собственици на гори и местно население в застрашени от пожари региони; провеждане на информационни кампании. Разработване и реализиране на програми за обучение на специализирани групи и доброволни формирования за превенция и гасене на горски пожари.	Собствени средства на ДГП, на общините и на други собственици на ГТ; ПРСР, други европейски и международни програми.	2025 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 6. Създаване, подобряване и поддръжка на противопожарна	Републикански	2027 г. -	Български институции: ИАГ; РДГ-

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
инфраструктура, водоизточници, горски пътища и др. за борба с пожарите.	бюджети Европейски програми		Сливен, Държавно горско стопанство „Тунджа” Ямбол, Държавно горско стопанство Елхово Турски институции: РДГ Къркларели и други държавни институции
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 5. Увеличаване на площта на горите, дървесния запас и запаса на въглерод в горските територии в трансграничния регион Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 2			
Дейност 1. Осъществяване и надграждане на мерките, предвидени в Третия НПДИК48 2013-2020 за сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство” за увеличаване на площта на горите чрез: Усвояване на „незалесена площ за залесяване” в горски територии; Залесяване на площи на изоставени земеделски земи, голи, ерозиран и застрашен от ерозия територии извън горските територии.	Републикански бюджет България Републикански бюджет по сектори Р. Турция Европейски програми проекти	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Осъществяване и надграждане на мерките, предвидени в Третия НПДИК 2013-2020 за сектор „Земеползване, промяна в	Републикански бюджет България	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
земеползването и горско стопанство” за: - Възстановяване и поддържане на ползащитните горски пояси и извършване на нови противоерозионни залесявания - Анализ на състоянието и потребностите от възстановяване и изграждане на нови ползащитни горски пояси - Създаване/възстановяване на ползащитни горски пояси	Републикански бюджет по сектори Р. Турция Европейски програми		„Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 6. Поддържане и развитие на системата за запазване на горските генетични ресурси в Странджа планина <u>Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 2</u>			
Дейност 1. Развитие на системата „ex-situ” за съхраняване на генетичното разнообразие и изграждане на система от действия за опазване на местния генофонд.	Държавни бюджети и европейски програми LIFE	2027 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Разширяване и поддържане на горската семепроизводствена база	Държавни бюджети и европейски програми LIFE	2027 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства,

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
			собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 3. Производство на необходимите семена за формиране на семенните колекции от най-ценни дървесни видове за съхранение на горските генетични ресурси.	Държавни бюджети и европейски програми LIFE	2025 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 4. Извършване на генетична оценка на горските семенни бази и съхранение на генетичния фонд.	Държавни бюджети и европейски програми LIFE	2025 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 7. Ефективно управление на зоните, включени в Натура 2000 и други защитени територии			
Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 3			
Дейност 1. Развитие на мрежата от регионални защитени територии по ЗЗТ, основаващо се на анализи на ефективността на дейностите по опазване на биологичното разнообразие	Държавни бюджети, европейски и международни програми	2026 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Разработване на мерки за подобряване на свързаността на защитените територии.	Държавни бюджети,	2023 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции,

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
	европейски и международни програми;		експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 3. Подобряване на нивото на професионална квалификация на персонала в институциите от защитените територии и зони по опазване на биологичното разнообразие.	Държавни Общински бюджети, европейски и международни програми.	2023 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 4. Изследвания, инвентаризация и мониторинг, както и справяне с конфликтите и незаконната търговия с диви животни, което ще допринесе значително за прекъсване влошаването на природозащитния статус на всички видове и местообитания, обхванати от законодателството на ЕС в областта на околната среда, посредством	Държавни Общински бюджети, европейски и международни програми.	2025 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
			гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 8. Осигуряване на устойчиво планиране на дейностите в защитените територии Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 3			
Дейност 1. Разработване и актуализиране на планове за управление на защитени територии и защитени зони от НАТУРА 2000. Разработване и приемане на планове за управление на защитени зони от Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие: ♣ План за управление на BG0002026 Дервентски възвишения ♣ План за управление на BG0000218 Дервентски възвишения 1 ♣ План за управление на BG0000219 Дервентски възвишения 2 ♣ План за управление на BG0002066 Западна Странджа Към настоящия момент голяма част от защитените зони и територии нямат разработени планове за управление, а друга част се нуждаят от актуализация. Плановите за управление са от изключителна важност, тъй като: в Плановите за управление на защитени зони, съгласно ЗБР, се предвиждат мерки, които целят предотвратяване на влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са обявени съответните защитени зони в Плановите за управление на защитени територии, съгласно ЗЗТ, съдържат норми, режими, условия или препоръки за осъществяване на: дейностите в горите, земите и водните площи; развитието на	Държавни и общински бюджети Европейски програми, в т.ч. Horizon 2020 и програма LIFE	2027 г.	Министерство на околната среда и водите /МОСВ/ Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) Държавни органи и техни поделения в сферата на своята компетентност, общини и техни сдружения, научни и академични институти и неправителствени екологични организации.

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
инфраструктурата и строителството; организацията на управлението и други, осигуряващи достигането на поставените цели, както и краткосрочни и дългосрочни програми за действия, свързани с научноизследователската работа и мониторинг на компонентите на околната среда, поддържането на застрашени видове, съобщества и местообитания, екологичното възпитание и образование и други.			
Дейност 2. Подкрепа за изграждането на екологична мрежа НАТУРА 2000 в Турция, в т.ч. проучване и идентифициране на потенциални територии в Странджа планина, съгласно Директива за местообитанията и Директива за защита на птиците, които да бъдат включени в Натура 2000; предоставяне на експертиза за подготовка на необходимата документация за обявяване на природни територии в турската част на Странджа; обучение за съвместно събиране на данни от двете страни на границата; работни семинари по темата с представители на екологични неправителствени организации, институции и граждани; обмяна на опит и представяне на добри практики Включване на райони в Инеада (райони около Национален Парк Инеада) в екологична мрежа Натура 2000: райони с лонгозни гори, езерата в Инеада	Държавни бюджети „LIFE Природа“ на програмата „LIFE“ Международни програми	2027 г.	Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, Областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО Експертна работна група от българска страна
Дейност 3. Подобряване и развитие на механизмите за обществени консултации, в т.ч. създаване на нови форми за ефективно участие на неправителствените организации в процеса на планирането и прилагането на документите за регионално и местно устойчиво управление на защитени територии	Държавни и общински бюджети европейски и международни програми.	2023 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 9. Ефективно усвояване на средства от европейски и международни фондове и програми Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 3			
Дейност 1. Изграждане и подобряване на административен капацитет на областните и общински администрации, както и останалите потенциални бенефициенти, в т.ч. дирекциите на национални паркове и регионалните инспекции по околната среда и водите; сдружения, неправителствени организации и други за подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от европейски и международни фондове и програми	Европейски и международни програми	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 10. Популяризиране на защитените територии в трансграничния регион. Повишаване екологичната култура и екологичното съзнание и информираност на гражданите в трансграничната област относно опазването и развитието на биоразнообразието и околната среда Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 4			
Дейност 1. Осъществяване на информационни кампании, като средство за популяризиране на необходимостта от запазване на защитените територии и подобряване и поддържане обществената информираност за възможностите, значимостта и ценността им, в т.ч.	Европейски и международни програми, Държавни и	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
♣ Представяне в електронните медии ♣ Представяне в печатните медии (списания и вестници), насочено към обществеността ♣ Съвместни семинари/срещи – конференции, целящи осъществяването на връзката между гражданската защита и опазването на околната среда в трансграничния регион и изработката на съответни помощни материали. ♣ Съвместни кампании за информиране и организиране на различни доброволчески дейности (например почистване от растителност на чувствителни екосистеми, залесяване и др.) ♣ Печатни материали с много страници- брошури, съдържащи информация за природната среда и биоразнообразието и услугите, които предлагат, както и важността на запазването и защитата им от доброволците за гражданска защита. Афиши, с отбелязани на тях важни типове местообитания и растителни и животински видове, подчертаващи значението на тяхното опазване и защита от доброволците за гражданска защита.	общински бюджети		околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 2. Повишаване екологичната култура на местното население и посетителите, както и на подрастващото поколение с цел формиране на природозащитно поведение сред населението, в т.ч.: ♣ Организиране на територията на защитените територии в трансграничния регион - и не само - образователни и научно изследователски програми, като мониторинг на приоритетни видове и местообитания, организиране на ученически, студентски и	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни

Проект No. CB005.2.12.075 "Ревитализация на изоставени сметища"

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
експедиции с образователна цел, включване на доброволци в мониторинговите програми. ♣ Създаване и поддържане на база данни; Проучване на слабо познати организмови групи ♣ Изработване и поддържане на допълнителни указателни и информационни табла ♣ Образователно програми с участието на студенти, ученици и местно население, свързани с опазване на биологичното разнообразие. Създаване и поддържане на интернет страници на защитените територии с образователен раздел, където да се предоставя информация за състоянието им, както и да се публикуват образователни програми във връзка с опазване на биологичното разнообразие на резервата.			предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 3. Насярчаване участието на млади хора като доброволци при защитата и опазването на природното богатство и биоразнообразието в трансграничния регион, в т. ч. мерки и действия за активизиране и информиране на доброволците относно опазването и подобряването състоянието на биологичното разнообразие и природната среда. Помощта, която доброволецът може да предложи, е много важна, защото спомага за запазването и съхранението на горите и биологичното разнообразие. Като цяло приносят на доброволците за природата и биоразнообразието в трансграничния регион, пряко или непряко, ще се фокусира върху следното: ♣ Мобилизирането и осведомеността на останалите граждани ♣ Посочване на проблеми	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа“ Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства,

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
♣ Патрулиране и проверки по време на високорискови дни ♣ Предоставянето на информация ♣ Противопожарна защита ♣ Напътстване на пожарникарите и водоносните коли в района на пожара ♣ Подкрепа на пожарните екипи Възстановяване на изгорели площи (залесяване и др.)			собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 11. Насърчаване на развитието на ЗЕЛЕНА ИНФРАСТРУКТУРА като инструмент за устойчиво развитие на защитените територии в трансграничния регион Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 5			
Дейност 1. Популяризиране на предимствата на екологосъобразната инфраструктура в насока опазване на екосистемите и съхраняване на биологичното разнообразие, принос за развитието на зелени икономически дейности, създаването на зелени работни места и генерирането на устойчиви доходи за местните жители, заети например с биологично производство на храни и напитки, практикуване на зелен туризъм и пр. дейности, базирани на зелената инфраструктура, опазване и устойчиво управление на водните ресурси, принос за защита и намаляване на рисковете и негативните последствия от природни бедствия на територията на защитените зони и пр. ползи от развитието на зелената инфраструктура. За целта трябва да бъдат планирани и провеждани кампании за промотиране на добрите практики във връзка с изпълнението на зелени инфраструктурни инвестиции в	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
защитените зони			гори, НПО
Дейност 2. Паниране, разработване и изпълнение на мерки, обективирани в съвместни планове и програми за насърчаване изграждането и развитието на зелена инфраструктура, както и реализацията на трансгранични проекти за развитие на мрежата от зелена инфраструктура на европейско ниво; ♣ Съвместен план за насърчаване изграждането и развитието на зелена инфраструктура в трансграничния регион като инструмент за устойчиво развитие на защитените територии	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2027 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 12. Опазване на природата и устойчиво управление на защитените територии в трансграничния регион, посредством мерки за намаляване и/или предотвратяване на антропогенните фактори върху околната среда Съответствие със Стратегическите цели: Стратегическа цел 6			
Дейност 1. Намаляване влагането на пестициди и химикали в околната среда на региона Разработване на подходящи програми и концепции за намаляване на старите пестициди и химикали като цяло или в специфични области, както и върху иницирирането на управление на горещи точки или ограничения за тяхното	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Работна група за трансграничния регион; МОСВ, ИАРА, МЗХГ и други публични органи; НПО;

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
прилагане чрез създаване на буферни или компенсационни зони. Постигане на устойчиво използване на пестицидите, т.е. да се създаде рамка за обществено действие, страните от трансграничните региони трябва ефективно да използват възможностите на Рамковата директива за пестицидите (PFD) и да проучват различни въпроси, свързани със състоянието и използването на земята и почвите в трансграничния регион, вкл. състояние и качество на земята и почвите, рискове, свързани със земята и почвите, и запазването и възстановяването на надземните и подземните екосистеми и биологичното разнообразие чрез: ♣ Идентифициране на подходящи обекти; ♣ Идентифициране на локации със стари пестициди и други химични замърсители и да се изготвят планове за възстановяване на околната среда и за управление на риска в случай на екологични катастрофи; ♣ Изготвяне на планове за управление на риска и за намеса за неутрализиране на ОРС и възстановяване на деградирани екосистеми; ♣ Осигуряване на трансгранично сътрудничество в случай на проблеми, свързани със замърсяване или потенциално такова ♣ Насърчаване на участието на заинтересованите страни, обучението и потока от информация на местно и регионално ниво, но също така и целенасочено използване средствата от ЕС и/или обединяване на наличните ресурси.			Научни организации; Заинтересовани международни организации; Ръководители и други заинтересовани страни
Дейност 2. Мерки за борба с незаконното изхвърляне на отпадъци. Осигуряване подходящо третиране на твърди отпадъци	Европейски и международни програми,	2023 г.	Работна група за трансграничния регион; МОСВ, ИАРА, МЗХГ и други публични

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Създаване и внедряване на интегрираните системи за управление на отпадъците на национално, регионално и местно ниво. Необходимо е създаване на центрове за управление на битови и неопасни отпадъци, както и рехабилитация и затваряне на несъответстващи на изискванията депа за отпадъци, силно замърсени обекти и нерегламентирани сметища. Дейностите трябва да включват и действия за повишаване на осведомеността относно нуждите от намаляване на отпадъците и тяхното рециклиране. Пример за ефективни мерки: ♣ зелен телефон за подаване на сигнали, който да бъде популяризиран на територията на трансграничния регион ♣ интернет платформа за отбелязване на замърсени места ♣ предупредителни знаци и видео наблюдение на местата, обичайно използвани за нерегламентирани сметища; ♣ обществено полезен труд по почистване на замърсени места от доказани нарушители; ♣ широка и постоянна разгласа на реда за правилно изхвърляне на различни видове отпадъци.	Държавни и общински бюджети		органи; НПО; Научни организации; Заинтересовани международни организации; Ръководители и други заинтересовани страни
Дейност 3. Повишаване осведомеността относно защитата на въздуха, почвите и водите чрез оценяване и популяризиране потенциала на природните дадености, като двигател на устойчивото регионално развитие, посредством: ♣ разширяване на целите от трансгранични проекти до международно ниво;	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Работна група за трансграничния регион; МОСВ, ИАРА, МЗХГ и други публични органи; НПО; Научни организации;

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
♣ разграничаване на по-нататъшни приоритетни действия, които са свързани (специфично) с региона и/или необходимостта от прилагането им на регионално ниво; ♣ обединяване на различни регионални ръководители, заинтересовани страни и техните мрежи от различни направления; ♣ насърчаване на участието на заинтересованите страни, на обучението и потока от информация на местно и регионално ниво; ♣ обединяване на наличните ресурси. Освен това сътрудничеството е свързано с: ♣ Повишаване на осведомеността на широката общественост чрез признаване и насърчаване на потенциала на природните дадености като двигатели на устойчивото регионално развитие и образованието на децата и младите хора. ♣ Засилване общата осведоменост и улесняване обменът на добри практики по въпросите за интегрираното управление на защитените територии сред вземащите решения на всички нива и сред населението на региона ♣ Повишаване осведомеността и участието на заинтересованите страни и подобряване прилагането на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2020. ♣ Повишаване на възприемането на защитената природа като ценен актив. ♣ Популяризиране на зеления и устойчив екотуризъм като част от тези дейности.			Заинтересовани международни организации; Ръководители и други заинтересовани страни Това действие може да бъде постигнато в сътрудничество с Европейския алианс за земите и почвите (ELSA), докато по-задълбочени партньорства в региона трябва да бъдат инициирани на общинско ниво и в образователните области

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Дейности	Източници на финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Дейност 4. Надграждане способностите на местните власти по въпросите, свързани с околната среда Местните власти са отговорни основно за изпълнението на въпроси, свързани с околната среда (като управлението на отпадъци или въпроси относно защитените територии), но често им липсват познания и способности за разработване на проекти в областта на околната среда. Дейността включва комплекс от ефективни мерки, сред които: ♣ Прилагане на насоки за подобряване на разбирането на ключовия сектор на законодателството на ЕС в областта на околната среда ♣ Създаване на ръководства относно законодателството на ЕС в областта на околната среда ♣ Създаване на експертна група за подпомагане на регионите и градовете при решаване на различни проблеми и мрежа за обмен на добри практики.	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Български институции: МОСВ; РИОСВ - Стара Загора; МЗХ, ИАГ; РДГ-Сливен, ДГС „Тунджа” Ямбол, ДГС Елхово Турски институции: Министерство на околната среда и урбанизацията Р. Турция; РДГ Къркларели, както и областни управи, общини, собственици на гори; Държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО от двете страни Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО
Дейност 5. Идентифициране на трансгранично ниво на система от мерки за адаптация към климатичните промени Предполагемите въздействия от изменението на климата се очаква да бъдат резултат от фактори като засушаване, изменение на количествата и разпределението на валежите, наводнения, а в по-малка степен на самото изменение на температурите. Към момента обаче не съществува проучване. Необходимо е да се проведе проучване на тенденциите и потенциалното влияние на тези фактори върху екосистемите в общия трансграничен регион.	Европейски и международни програми, Държавни и общински бюджети	2023 г.	Експертна работна група от: представители на държавни институции, експерти, държавни горски стопанства, собственици на гори; държавни предприятия, недържавни собственици на гори, НПО

Проект No. CB005.2.12.075 “Ревитализация на изоставени сметища”

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu